

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Κύρια ευρήματα της έρευνας για τους περιορισμούς στην ανάληψη μετρητών και στη μεταφορά κεφαλαίων

8 Νοεμβρίου 2017

Τον Μάιο του 2017, οι ελληνικές αρχές δημοσίευσαν έναν οδικό χάρτη για τη χαλάρωση των περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και στη μεταφορά κεφαλαίων (εφεξής: οι περιορισμοί), οι οποίοι βρίσκονται σε ισχύ από τις 28 Ιουνίου 2015. Κατά τη διαδικασία χαλάρωσης των περιορισμών είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη τόσο η αξιολόγηση της εμπιστοσύνης των καταθετών όσο και ο αντίκτυπος των περιορισμών και της προοδευτικής χαλάρωσής τους στην οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 30 Ιουνίου 2017 η Τράπεζα της Ελλάδος κατόπιν σχετικής διαγωνιστικής διαδικασίας ανέθεσε τη διεξαγωγή έρευνας στην εταιρία συμβούλων Alvarez & Marsal Ελλάς (A&M), η οποία συνεργάστηκε με την Kantar TNS για την υλοποίηση της έρευνας. Σκοπός της έρευνας είναι να αποτυπώσει τις απόψεις και εκτιμήσεις του κοινού και των επιχειρήσεων, όπως έχουν τη δεδομένη χρονική στιγμή της διεξαγωγής της, σε διάφορα ζητήματα συναφή με τους περιορισμούς, όπως ο αντίκτυπος τους στην οικονομία και οι δυνητικές συνέπειες της σταδιακής χαλάρωσής τους.

Η έρευνα διεξήχθη μεταξύ Ιουλίου και Σεπτεμβρίου 2017 και περιλάμβανε τα εξής:

- Έρευνα στο Ευρύ Κοινό: τηλεφωνικές συνεντεύξεις με 2.000 άτομα από το γενικό πληθυσμό σε πανελλήνια κλίμακα,
- Έρευνα στους Εύπορους Καταναλωτές: τηλεφωνικές συνεντεύξεις με 300 άτομα από διάφορους δήμους στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη,
- Έρευνα στο Γενικό Επιχειρηματικό Τομέα: τηλεφωνικές συνεντεύξεις με 500 επιχειρήσεις (μικρές, μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις) σε πανελλήνια κλίμακα,
- Συνεντεύξεις με υψηλόβαθμα στελέχη Μεγάλων Επιχειρήσεων και Θεσμικών Φορέων: προσωπικές συνεντεύξεις με υψηλόβαθμα στελέχη 15 μεγάλων επιχειρήσεων και θεσμικών φορέων.

Η έρευνα επικεντρώθηκε στους ακόλουθους άξονες:

- **Γνώσεις:** Πόσο καλά γνωρίζουν οι ερωτώμενοι τους υφιστάμενους περιορισμούς στην ανάληψη μετρητών και στη μεταφορά κεφαλαίων.
- **Επιδράσεις των περιορισμών:** Σε ποιο βαθμό οι περιορισμοί επηρεάζουν το ευρύ κοινό και τις επιχειρήσεις.
- **Προσδοκίες και εμπιστοσύνη:** Προσδοκίες σε σχέση με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα και εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα.
- **Χαλάρωση των περιορισμών:** Ποια είναι η δυνητική αντίδραση των καταθετών σε περίπτωση περαιτέρω χαλάρωσης των περιορισμών.

Με δεδομένα τη φύση του θέματος, τις συνθήκες που επικρατούσαν στην ελληνική οικονομία κατά τη στιγμή διεξαγωγής της έρευνας και τα γενικώς παραδεκτά περιθώρια μεροληψίας που ενυπάρχουν σε όλες τις έρευνες, τα αποτελέσματα θα πρέπει να ερμηνεύονται με επιφύλαξη. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, τα ευρήματα της έρευνας δεν φαίνεται να συνάδουν απόλυτα με τα αντικειμενικά στοιχεία – οι αποκλίσεις αυτές είναι ενδεικτικές της προαναφερόμενης μεροληψίας. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι, καθώς η μελλοντική άρση των περιορισμών θα αποτελέσει σημαντικό οικονομικό γεγονός για την Ελλάδα και θα εξαρτηθεί από τη γενικότερη οικονομική και πολιτική συγκυρία, οι απαντήσεις στην έρευνα απηχούν τα δεδομένα της στιγμής κατά την οποία δόθηκαν και συνεπώς έχουν σχετική αξία και δεν προσφέρονται για την εξαγωγή οριστικών συμπερασμάτων σχετικά με το δυνητικό μελλοντικό αντίκτυπο της (σταδιακής ή πλήρους) άρσης των περιορισμών.

Τα **βασικά συμπεράσματα** της έρευνας είναι τα εξής:

Γνώσεις

- ✓ Το ευρύ κοινό είναι μάλλον ανεπαρκώς ενημερωμένο σε σχέση με τους ισχύοντες περιορισμούς, ενώ οι επιχειρήσεις είναι περισσότερο ενημερωμένες. Ακόμη καλύτερα ενημερωμένες είναι οι επιχειρήσεις μεγαλύτερου μεγέθους.

Επιδράσεις των περιορισμών

- ✓ Οι συμμετέχοντες από το ευρύ κοινό απάντησαν ότι έχουν επηρεαστεί από τους περιορισμούς, καθώς συχνά εξαντλούν τα όρια ανάληψης μετρητών. Επίσης ανέφεραν ότι έχουν μειώσει τη χρήση μετρητών.
- ✓ Οι επιχειρήσεις επισήμαναν αρνητικές επιδράσεις των περιορισμών, εμφανείς σε διάφορες πτυχές της δραστηριότητάς τους, π.χ. έγκαιρη είσπραξη από τους

πελάτες, όροι πληρωμής των προμηθευτών και ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών. Οι επιδράσεις των περιορισμών ήταν εντονότερες για τις εισαγωγικές επιχειρήσεις.

- ✓ Οι επιχειρήσεις ανέφεραν επίσης αυξανόμενη χρήση ηλεκτρονικών συναλλαγών αντί των μετρητών. Αυτό αποτυπώνεται στην ταχεία αύξηση της χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών και υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking) και της εγκατάστασης τερματικών αποδοχής καρτών (POS).
- ✓ Οι επιχειρήσεις δεν θεωρούν ότι το πλαίσιο των περιορισμών που ίσχυε κατά τη χρονική περίοδο της έρευνας ήταν υπερβολικά περιοριστικό: οι επιχειρήσεις είχαν κατορθώσει να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες προσαρμογές ώστε να μπορούν να λειτουργούν αποτελεσματικά παρά την ύπαρξη των περιορισμών, καλύπτοντας σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες τους.
- ✓ Οι περιορισμοί έχουν επηρεάσει τις επενδυτικές αποφάσεις των επιχειρήσεων. Τα επενδυτικά σχέδια των μεγάλων επιχειρήσεων έχουν επηρεαστεί αρκετά από τους περιορισμούς, αλλά ως επί το πλείστον έχουν αρχίσει να δρομολογούνται εκ νέου. Τα επενδυτικά σχέδια των μικρότερων επιχειρήσεων όμως φαίνεται να έχουν επηρεαστεί πιο έντονα, κυρίως εξαιτίας της υπάρχουσας αβεβαιότητας.

Προσδοκίες και εμπιστοσύνη

- ✓ Το επίπεδο εμπιστοσύνης του κοινού και του επιχειρηματικού τομέα στις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και του εγχώριου τραπεζικού συστήματος ήταν χαμηλό κατά τη χρονική περίοδο που έλαβε χώρα η έρευνα.
- ✓ Στην πλειονότητά τους οι επιχειρήσεις – κυρίως οι μεγαλύτερες – ήταν συγκρατημένα αισιόδοξες για τις βραχυπρόθεσμες επιχειρηματικές τους προοπτικές. Αντίθετα, το ευρύ κοινό δήλωσε λιγότερο αισιόδοξο για το εισόδημά του το προσεχές έτος.

Χαλάρωση των περιορισμών

- ✓ Η πλειονότητα των ερωτηθέντων δεν εκτιμά ότι οι περιορισμοί θα καταργηθούν προτού παρέλθουν δύο χρόνια.
- ✓ Σύμφωνα με τις μεγάλες επιχειρήσεις και τους θεσμικούς φορείς, η προοδευτική χαλάρωση και εν τέλει η άρση των περιορισμών θα στείλει ένα ηχηρό μήνυμα ότι η ελληνική οικονομία επιστρέφει στην κανονικότητα.
 - Ωστόσο, οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις των μεγάλων επιχειρήσεων και θεσμικών φορέων αναγνωρίζουν ότι πρέπει πρώτα να επιτευχθούν κάποια άλλα ορόσημα, μεταξύ των οποίων η βελτίωση της εμπιστοσύνης στην οικονομία, στο πολιτικό σύστημα και στον τραπεζικό τομέα, η

υλοποίηση του προγράμματος προσαρμογής, η αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η οικονομική ανάπτυξη, όπως αυτά προσδιορίζονται στον οδικό χάρτη.

- ✓ Η οικονομική ανάπτυξη και η σταθερότητα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος είναι οι δύο σημαντικότεροι λόγοι που θα έπειθαν το ευρύ κοινό να επανακαταθέσει τα χρήματά του στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Τα παραπάνω αποτελέσματα της έρευνας, τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικότερα στο παράρτημα που ακολουθεί, θα πρέπει να ερμηνευθούν σε συνάρτηση με τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν το διάστημα Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2017, κατά το οποίο έλαβε χώρα η έρευνα. Αποτυπώνουν δηλαδή τις απόψεις των πολιτών και των επιχειρήσεων τη δεδομένη χρονική στιγμή. Υπό αυτό το πρίσμα, η έρευνα μπορεί να αξιολογηθεί ως μία χρήσιμη πηγή πληροφόρησης που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στη διαδικασία της περαιτέρω χαλάρωσης των περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και στη μεταφορά κεφαλαίων.

Παράρτημα: Αναλυτική παρουσίαση των κύριων αποτελεσμάτων

Για τους σκοπούς της έρευνας, επιλέχθηκε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα από το ευρύ κοινό και τον επιχειρηματικό τομέα στην Ελλάδα. Επιλέχθηκε επίσης μια μικρότερη ομάδα αποτελούμενη από εύπορους (affluent) καταναλωτές, ώστε να διασφαλιστεί ότι και οι προσδοκίες αυτών θα περιληφθούν στα αποτελέσματα. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε μια σειρά συνεντεύξεων με μεγάλες επιχειρήσεις και θεσμικούς φορείς, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση των προκλήσεων που αντιμετώπισαν λόγω της εφαρμογής των περιορισμών. Το ερωτηματολόγιο διαμορφώθηκε σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, όπως και το εισαγωγικό κείμενο που ενημέρωνε τους συμμετέχοντες, μεταξύ άλλων, ότι η έρευνα διενεργείται για λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος.

A. Γνώσεις

Η ενημέρωση του κοινού για τους υφιστάμενους κεφαλαιακούς περιορισμούς ήταν μάλλον ανεπαρκής.

- Το 52% του κοινού ήταν σε θέση να δώσει άμεση απάντηση στο ερώτημα ποιο είναι το ανώτατο όριο ανάληψης μετρητών ανά δεκαπενθήμερο που ίσχυε τη στιγμή διεξαγωγής της έρευνας. Ωστόσο, μόλις το 15% γνώριζε ποιο είναι το μηνιαίο όριο για τη μεταφορά χρηματικών ποσών στο εξωτερικό.
- Παρόμοια εικόνα παρουσίασαν και οι επιχειρήσεις, όπου το 57% γνώριζε τους περιορισμούς στην ελεύθερη μεταφορά χρηματικών ποσών στο εξωτερικό μέσω τραπέζης, ενώ μία στις δύο επιχειρήσεις (49%) γνώριζε το ισχύον πλαίσιο για τις αναλήψεις χρηματικών ποσών που προέρχονται από εμβάσματα από το εξωτερικό. Μία στις τέσσερις επιχειρήσεις (25%) γνώριζε ότι μπορεί να αποστέλλει στο εξωτερικό το σύνολο του χρηματικού ποσού που έχει προηγουμένως μεταφερθεί στον τραπεζικό λογαριασμό της από το εξωτερικό.
 - Οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις (με 50+ εργαζομένους) ήταν καλύτερα ενημερωμένες όσον αφορά τον περιορισμό αυτό, καθώς μία στις δύο (49%) γνώριζε ότι μπορεί να αποστέλλει στο εξωτερικό το σύνολο του χρηματικού ποσού που έχει προηγουμένως μεταφερθεί στον τραπεζικό λογαριασμό της από το εξωτερικό. Ήταν όμως λιγότερο καλά ενημερωμένες όσον αφορά τη δυνατότητα ανάληψης σε μετρητά μέρους του συγκεκριμένου ποσού (το 37% γνώριζε τη συγκεκριμένη δυνατότητα).

B. Επιδράσεις των περιορισμών

- Οι ερωτηθέντες από το ευρύ κοινό δήλωσαν ότι έχουν επηρεαστεί από τους περιορισμούς. Το 48% ανέφερε ότι συχνά ή σχεδόν πάντα εξαντλεί το όριο ανάληψης μετρητών, ενώ το 62% δήλωσε ότι έχει μειώσει τη χρήση μετρητών από την επιβολή των περιορισμών και έπειτα.
- Οι περιορισμοί που σχετίζονται με τη μεταφορά κεφαλαίων στο εξωτερικό είναι λιγότερο δεσμευτικοί για τα νοικοκυριά: το 69% του κοινού ανέφερε ότι τα όρια για τη μεταφορά χρηματικών ποσών στο εξωτερικό δεν έχουν κανέναν αντίκτυπο στο νοικοκυριό του.
- Όσον αφορά τις επιχειρήσεις, οι περιορισμοί είχαν αντίκτυπο στα χρηματοοικονομικά τους: η έγκαιρη είσπραξη από τους πελάτες και οι όροι πληρωμής των προμηθευτών (π.χ. ρήτρα προπληρωμής σε μετρητά) ήταν οι τομείς όπου οι επιχειρήσεις αντιμετώπισαν τα μεγαλύτερα προβλήματα μετά την επιβολή των περιορισμών:
 - Το 51% του συνόλου των επιχειρήσεων ανέφερε ότι έχει επηρεαστεί αρνητικά η έγκαιρη εξόφλησή τους από τους πελάτες, με το πρόβλημα αυτό να είναι εντονότερο για τις μικρού μεγέθους επιχειρήσεις με 5-9 εργαζομένους (68%) και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του χονδρικού και λιανικού εμπορίου (65%).
 - Το 51% του συνόλου των επιχειρήσεων ανέφερε ότι οι όροι πληρωμής των προμηθευτών επηρεάστηκαν αρνητικά λόγω των περιορισμών. Η αρνητική επίδραση ήταν εντονότερη στις επιχειρήσεις που απασχολούν 10-19 εργαζομένους, καθώς 67% εξ αυτών αναφέρουν ότι επηρεάστηκαν αρνητικά σε κάποιο βαθμό. Το 69% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο επίσης ανέφερε αρνητικό αντίκτυπο στους όρους πληρωμής των προμηθευτών.
 - Ο αντίκτυπος των περιορισμών στα χρηματοοικονομικά των επιχειρήσεων διαφοροποιείται όσον αφορά τις επιχειρήσεις που παρουσιάζουν εισαγωγική/εξαγωγική δραστηριότητα. Τόσο οι εισαγωγείς όσο και οι εξαγωγείς επηρεάστηκαν αρνητικά, κυρίως ως προς την έγκαιρη είσπραξη από τους πελάτες και τους όρους πληρωμής των προμηθευτών (όπως ανέφεραν τα 3/4 των εισαγωγέων και το 43%-45% των εξαγωγέων). Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις όμως αντιμετώπισαν μεγαλύτερες δυσκολίες σε σχέση με τις εισαγωγικές - αλλά και σε σχέση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις - ως προς τη λήψη ενέγγυων πιστώσεων και την έκδοση εγγυητικών επιστολών (όπως ανέφερε το 25%).

- Για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις (με 50 και άνω εργαζομένους), οι αυστηρότεροι όροι πληρωμής των προμηθευτών (π.χ. προπληρωμή του εμπορεύματος σε μετρητά) ήταν το συχνότερο πρόβλημα που αντιμετώπισαν (56%).
- Οι περιορισμοί είχαν αντίκτυπο στη λειτουργία των επιχειρήσεων: το 53% του συνόλου των επιχειρήσεων ανέφερε αρνητική επίδραση στη ζήτηση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους εξαιτίας των περιορισμών. Η ολοκλήρωση παραγγελιών ήταν ο δεύτερος σε συχνότητα απαντήσεων τομέας στον οποίο αντιμετώπισαν προβλήματα οι επιχειρήσεις λόγω των περιορισμών (σύμφωνα με το 47% του συνόλου των επιχειρήσεων).
- Το πιο συνηθισμένο μέτρο στο οποίο προσέφυγαν οι επιχειρήσεις για να μετριάσουν τις επιδράσεις των περιορισμών ήταν η αύξηση της χρήσης υπηρεσιών e-banking (όπως δήλωσε το 59% του συνόλου των επιχειρήσεων). Η εγκατάσταση τερματικού αποδοχής καρτών (POS) ήταν το δεύτερο συνηθέστερο μέτρο που εφαρμόστηκε από τις επιχειρήσεις (50% του συνόλου των επιχειρήσεων).
 - Ένα υψηλό ποσοστό των μεγάλων επιχειρήσεων (38%) οδηγήθηκε σε νέα ή ενέτεινε υπάρχουσα συνεργασία με τράπεζα του εξωτερικού.
- Ως αποτέλεσμα, η χρήση καρτών πληρωμών (πιστωτικών/χρεωστικών) και υπηρεσιών e-banking ενισχύθηκε σημαντικά: το 69% του κοινού ανέφερε στροφή από τα μετρητά προς τη χρήση καρτών πληρωμών και το 32% προς τη χρήση υπηρεσιών e-banking.
- Μία στις δύο επιχειρήσεις θεωρεί ότι έχει επιλύσει σε μεγάλο βαθμό ή αρκετά διάφορα προβλήματα που προέκυψαν από τους περιορισμούς (25% σε μεγάλο βαθμό και 26% αρκετά). Τα μεγαλύτερα προβλήματα εξακολουθούν να τα αντιμετωπίζουν οι μικρότερες επιχειρήσεις και όσες δραστηριοποιούνται στη βιομηχανία (το 24% και το 28% αντίστοιχα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές δυσκολίες). Αντίθετα, η συντριπτική πλειοψηφία των μεγάλων επιχειρήσεων (50+ εργαζόμενοι) φαίνεται να έχει επιλύσει τα συναφή προβλήματα (μόνο το 12% δηλώνει ότι συνεχίζει να αντιμετωπίζει σημαντικές δυσκολίες).
 - Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις έχουν εν πολλοίς επιλύσει τα προβλήματα που προέκυψαν από τους περιορισμούς: πάνω από μία στις δύο επιχειρήσεις ανέφερε ότι «δεν υπάρχουν προβλήματα σήμερα» (55%). Οι εισαγωγικές επιχειρήσεις, και οι επιχειρήσεις γενικότερα, ανέφεραν πιο συχνά ότι εξακολουθούν να έχουν προβλήματα εξαιτίας των περιορισμών (τα οποία σχετίζονται κυρίως με τη διαχείριση πληρωμών

στο εξωτερικό σύμφωνα με το 44% των πρώτων – και την έγκαιρη είσπραξη από τους πελάτες σύμφωνα με το 37% των τελευταίων).

- Οι περιορισμοί έχουν επηρεάσει τις επενδυτικές αποφάσεις των επιχειρήσεων. Παρόλο που ένα μικρό ποσοστό των επιχειρήσεων δήλωσε ότι τα επενδυτικά τους σχέδια εγκαταλείφθηκαν λόγω των περιορισμών (16% του συνόλου των επιχειρήσεων), παρόμοιο ήταν και το ποσοστό (15%) που δήλωσε ότι δεν επηρεάστηκαν καθόλου. Ωστόσο, φαίνεται ότι η επιβολή των περιορισμών είχε αντίκτυπο στο μέγεθος και το χρόνο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων:
 - Το 34% των επιχειρήσεων απάντησε ότι τα επενδυτικά σχέδια περιορίστηκαν και το 23% ότι αναβλήθηκαν.
- Οι περιορισμοί είχαν δυσμενέστερη επίδραση στα επενδυτικά σχέδια των μικρότερων επιχειρήσεων από ό,τι των μεγαλύτερων:
 - Ενώ το 16% των μικρών επιχειρήσεων (1-4 απασχολούμενοι) ανέφερε ότι εγκατέλειψαν τα επενδυτικά τους σχέδια, η συντριπτική πλειοψηφία των μεγάλων επιχειρήσεων (50+ απασχολούμενοι) δεν αναγκάστηκε να τα εγκαταλείψει (μόλις το 2% ανέφερε την εγκατάλειψή τους).
 - Κατά ένα μεγάλο μέρος, οι μικρές και οι μεγάλες επιχειρήσεις ανέφεραν ότι περιόρισαν το μέγεθος των επενδύσεών τους (κατά 34% και 40% αντίστοιχα).
 - Μάλιστα, μία στις τρεις μεγάλες επιχειρήσεις ανέφερε ότι δεν άλλαξε καθόλου τα επενδυτικά της σχέδια (34% των επιχειρήσεων), σε σύγκριση με μόλις το 15% των μικρών επιχειρήσεων.

Γ. Οι προσδοκίες και ο βαθμός εμπιστοσύνης μεταξύ των ερωτηθέντων (ευρύ κοινό και επιχειρήσεις) χαρακτηρίστηκαν ως ασθενείς:

- Όσον αφορά τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, τα μεγαλύτερα ποσοστά των συμμετεχόντων στις ενότητες της έρευνας για το ευρύ κοινό, τους εύπορους καταναλωτές και τον επιχειρηματικό τομέα δεν ανέμεναν καμία μεταβολή (38%, 47% και 33% αντίστοιχα).
 - Ωστόσο, σημαντικό ποσοστό των επιχειρήσεων ήταν απαισιόδοξο για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας: το 28% των επιχειρήσεων εκτιμούσε ότι οι συνθήκες στην ελληνική οικονομία θα επιδεινωθούν σημαντικά τους επόμενους 12 μήνες. Παρόμοιο ήταν και το ποσοστό του κοινού (25%), αλλά το αντίστοιχο ποσοστό για τους εύπορους καταναλωτές ήταν σχεδόν το μισό (12%).

- Η εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα ήταν εύθραυστη, καθώς ελαφρώς πάνω από το 1/3 του κοινού (36%) και σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις (48%) απάντησαν ότι δεν εμπιστεύονται τις τράπεζες στην Ελλάδα.
 - Το συγκεκριμένο εύρημα πρέπει να ερμηνεύεται με επιφύλαξη, καθώς φαίνεται να υπάρχει υπερτονισμός της εν λόγω επιλογής. Άλλες απαντήσεις από την έρευνα υποδηλώνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα: για παράδειγμα, από το ίδιο ποσοστό των ερωτηθέντων από το ευρύ κοινό που εξέφρασαν έλλειψη εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα, το 41% θα προτιμούσε να έχει 10.000 ευρώ σε τραπεζικό λογαριασμό στην Ελλάδα παρά σε μετρητά εκτός τράπεζας.
- Τα αποτελέσματα ποικίλλουν ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης και τον τομέα. Ο βαθμός εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα αυξάνεται όσο αυξάνεται το μέγεθος της επιχείρησης: το 49% των επιχειρήσεων με λιγότερους από 4 εργαζομένους δήλωσε ότι δεν εμπιστεύεται τις τράπεζες στην Ελλάδα, σε σύγκριση με μόλις το 15% των επιχειρήσεων με 50+ εργαζομένους. Το αντίστοιχο ποσοστό για τον τομέα των υπηρεσιών ανέρχεται σε 38% (56% για τη βιομηχανία).
- Το υψηλότερο ποσοστό των ερωτηθέντων από το ευρύ κοινό (34%) εκτιμούσε ότι το εισόδημά τους θα παραμείνει αμετάβλητο μέσα στο επόμενο έτος.
 - Οι προσδοκίες από την ομάδα των εύπορων καταναλωτών ήταν ελαφρώς πιο αισιόδοξες, με το 44% του συνόλου να εκτιμά ότι η οικονομική τους κατάσταση θα παραμείνει αμετάβλητη τους επρχόμενους 12 μήνες.
- Οι επιχειρήσεις επέδειξαν ελαφρώς μεγαλύτερη αισιοδοξία στις εκτιμήσεις τους για την κατάσταση της επιχείρησης σε διάστημα ενός έτους. Ενώ το 41% των επιχειρήσεων ανέμενε ότι η κατάσταση στην επιχείρησή τους δεν θα αλλάξει, μία στις πέντε (21%) ανέμενε ελαφρά βελτίωση.
 - Αντίθετα, μόλις ένας στους δέκα από το ευρύ κοινό και τους εύπορους καταναλωτές ανέφερε προσδοκίες για ελαφρά βελτίωση του εισοδήματός του (7% και 9% αντίστοιχα).
- Οι εκτιμήσεις είναι λίγο πιο αισιόδοξες μεταξύ των μεγαλύτερων επιχειρήσεων: το 38% των επιχειρήσεων με 20+ εργαζομένους αναμένει ελαφρά βελτίωση στην κατάσταση της επιχείρησης μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο.

Δ. Χαλάρωση των περιορισμών

- Η πλειονότητα των ερωτηθέντων στις διάφορες υπο-ομάδες της έρευνας δεν εκτιμά ότι οι περιορισμοί θα αρθούν πλήρως προτού παρέλθουν δύο χρόνια (59% του κοινού και 53% των επιχειρήσεων).
- Ως προς τον αντίκτυπο των διαφόρων μέτρων χαλάρωσης, η χαλάρωση των περιορισμών στην ανάληψη μετρητών ήταν το μέτρο με το μεγαλύτερο αναμενόμενο θετικό αντίκτυπο για όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα (περίπου 38% του κοινού και 73% των επιχειρήσεων).
 - Το 37% του κοινού δεν ανέμενε κανένα αντίκτυπο από το εν λόγω μέτρο, ενώ μόλις το 13% των επιχειρήσεων φαίνεται ότι δεν αναγκάζεται να προσφύγει συχνά στη χρήση μετρητών.
- Η χαλάρωση των περιορισμών στο άνοιγμα λογαριασμών θα ωφελήσει κυρίως τις επιχειρήσεις παρά το κοινό.
 - Το 56% των επιχειρήσεων αναμένεται να ωφεληθεί (κάπως ή σε πολύ μεγάλο βαθμό), ενώ το 28% δεν αναμένει κανένα όφελος.
 - Αντίθετα, η χαλάρωση του συγκεκριμένου περιορισμού δεν θα είχε κανένα αντίκτυπο σύμφωνα με το 44% του κοινού (28% της εύπορης υπο-ομάδας).
- Η χαλάρωση των περιορισμών στη μεταφορά κεφαλαίων στο εξωτερικό ήταν το μέτρο που δεν αναμένεται να έχει κανένα θετικό αντίκτυπο, σύμφωνα με σχεδόν τα 2/3 (67%) του κοινού και το 45% της εύπορης υπο-ομάδας.
- Ομοίως, η χαλάρωση των περιορισμών στις συναλλαγές πληρωμών για εμπορικούς σκοπούς στο εξωτερικό δεν θα είχε καμία επίδραση για σχεδόν το ήμισυ των επιχειρήσεων (47%).
 - Το 39% των επιχειρήσεων όμως αναμένει κάποια επίδραση. Συγκεκριμένα, το θέμα αυτό αποκτά αυξανόμενη σημασία ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης: όσο μεγαλύτερη είναι η επιχείρηση, τόσο υψηλότερες προσδοκίες έχει ότι θα ωφεληθεί από τη χαλάρωση των περιορισμών στις συναλλαγές πληρωμών για εμπορικούς σκοπούς στο εξωτερικό, με την αναλογία να κυμαίνεται από περίπου 1/3 για τις επιχειρήσεις με λιγότερους από 4 εργαζομένους έως 2/3 για τις επιχειρήσεις με 20+ εργαζομένους.
- Σύμφωνα με το ευρύ κοινό, οι δύο σημαντικότεροι παράγοντες που θα συνέβαλλαν ώστε χρήματα που σήμερα βρίσκονται εκτός ελληνικού τραπεζικού συστήματος να κατατεθούν στις τράπεζες στην Ελλάδα είναι: (α) η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας (σύμφωνα με το 56% των ερωτηθέντων)

- και (β) η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος (σύμφωνα με το 44% των ερωτηθέντων.
- Σε περίπτωση άρσης των περιορισμών, το 38% των ερωτηθέντων από το ευρύ κοινό εκτιμά ότι θα υπάρξει φυγή μεγάλου μέρους των καταθέσεων από τις ελληνικές τράπεζες είτε σε μορφή μετρητών (14%) είτε μέσω ηλεκτρονικών μεταφορών στο εξωτερικό (24%). Ωστόσο, το 79% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι δεν θα προχωρούσε σε αντίστοιχη ενέργεια.
 - Οι προσδοκίες της εύπορης υπο-ομάδας είναι παρεμφερείς. Το 73% των ερωτηθέντων εκτιμά ότι δεν θα προχωρούσε σε καμία ενέργεια λόγω της άρσης των περιορισμών, αν και μόνο το 29% δεν αναμένει καμία μεταβολή στις καταθέσεις στις ελληνικές τράπεζες και το 46% αναμένει σημαντική φυγή καταθέσεων από τις ελληνικές τράπεζες είτε σε μορφή μετρητών (18%) είτε μέσω ηλεκτρονικών μεταφορών στο εξωτερικό (28%).
 - Μετά την άρση των περιορισμών, το 83% των ερωτηθέντων από το ευρύ κοινό εκτιμά ότι θα συνέχιζε να χρησιμοποιεί πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες με την ίδια ή και υψηλότερη συχνότητα. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται στο 93% στην ομάδα των εύπορων καταναλωτών.
 - Μετά την άρση των περιορισμών, το 44% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι θα μετέφερε τουλάχιστον κάποια κεφάλαια από το εξωτερικό πίσω στην Ελλάδα.
 - Η υπο-ομάδα των μεγαλύτερων επιχειρήσεων (50+ εργαζόμενοι) εμφανίζεται ως η πιο πρόθυμη να μεταφέρει σε τράπεζα στην Ελλάδα τα κεφάλαια που διακρατεί στο εξωτερικό: το 64% εκτιμά ότι θα το έκανε, κυρίως για να καλύψει λειτουργικά έξοδα.
 - Σχεδόν μία στις δύο επιχειρήσεις (47%) δεν θα μετέφερε πίσω στην Ελλάδα τα κεφάλαια που διακρατεί στο εξωτερικό μετά την άρση των περιορισμών. Ωστόσο, συγκριτικά, μόλις το 22% των μεγαλύτερων επιχειρήσεων (με 50+ εργαζομένους) θεωρεί ότι δεν θα μετέφεραν τα κεφάλαιά τους σε τράπεζα στην Ελλάδα.
 - Η έλλειψη εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία και η έλλειψη εμπιστοσύνης στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα (σύμφωνα με το 61% και το 50% των επιχειρήσεων αντίστοιχα) ήταν οι πιο συνήθεις αιτίες για τις οποίες οι επιχειρήσεις δεν σκοπεύουν να μεταφέρουν χρηματικά κεφάλαια πίσω στην Ελλάδα όταν χαλαρώσουν οι περιορισμοί.
 - Το 41% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι οι προοπτικές της επιχείρησης θα βελτιωθούν σε διάστημα ενός έτους μετά την πλήρη άρση των περιορισμών.

- Το ποσοστό αυξάνεται για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις: βελτίωση στις προοπτικές της επιχείρησης σε διάστημα ενός έτους μετά την πλήρη άρση των περιορισμών αναμένει το 62% των επιχειρήσεων με 20+ εργαζομένους και το 57% αυτών που απασχολούν 50+ εργαζομένους.